

Dragutin Dimitrijević Apis

Dragutin Dimitrijević Apis, pukovnik generalštaba vojske Kraljevine Srbije, rođen je 5. avgusta 1876. u Beogradu. Rano je ostao siročić. Nakon toga, brigu o njemu preuzimaju njegova sestra i njen suprug. Osnovnu školu je završio u Nišu, a nižu školu gimnazije u Beogradu (prva beogradska). Upisao je i nižu školu Vojne akademije i završio 1896. kao šesti u klasi.

Septembra 1898. upisao je višu školu Vojne akademije za generalštabne oficire. U čin pešadijskog poručnika proizveden avgusta 1899.

U vreme vladavine kralja Aleksandra Obrenovića, smislio je i organizovao oficirski puč.

U noći 29. maja poveo je zaverenike iz Oficirskog Doma u dvor, gde je za vreme traženja kralja i kraljice, teško ranjen s tri metka u grudi. Zahvaljujući snažnoj prirodi prebolio je rane.

1905. položio je ispit za Generalštab i otputovao na vojne studije u Berlinu. Po povratku u zemlju, dodeljen je odeljenju Ministarstva Vojnog, i služio u njemu do marta 1907.

Bio je u Makedoniji kraće vreme, a po povratku vršio je dužnost pomoćnika načelnika štaba Drinske divizije. Još za vreme svog boravka na jugu Srbije, Apis se priključio tajnom komitetu koji je tada već bio stvoren sa ciljem da se odupre bugarskim pretenzijama. U isto vreme, postao je član Četničkog udruženja sa sedištem u Skoplju i Kumanovu.

1911. sa drugovima osniva tajno udruženje Ujedinjenje ili smrt, poznato i pod imenom Crna ruka.

U I svetskom ratu je rukovodio obaveštajnom službom. Potom je bio načelnik štaba Užičke i Timočke vojske. Zatim, pomoćnik načelnika štaba III armije. U decembru 1916. godine uhapšen je na solunskom frontu kao član tajne organizacije Ujedinjenje ili smrt. Optužnica ga je teretila za "prevratničko djelovanje" s političkim ciljem u samoj zemlji. Pored toga u tužbi se navodilo, da je prikrivao Rada Malobabića i Muhameda Mehmedbašića, koji su bili optuženi istom tužbom, i da su 29. avgusta 1916. izvršili atentant na prestolonaslednika regenta Aleksandra. Proces je vođen u Solunu pred vojnim sudom za oficire. Presudom od 23. avgusta 1916. Dimitrijević je osuđen na smrt, a streljan je 14. juna 1917. godine.

Na obnovljenom procesu 1953. u Beogradu, sve presude Višeg vojnog suda u Solunu su poništene, a svi osuđenici rehabilitovani, među njima i Dragutin Dimitrijević Apis.

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
 - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
 - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
 - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.